

Załącznik
do Uchwały Nr XXXXVIII/252/2018
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia 29 marca 2018 r.

**PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE GRYFIŃSKIM
NA LATA 2018-2020**

**Opracowała: Bożena Stawiarska
p.o. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Gryfinie**

Gryfino, dnia 1 marca 2018 r.

I.	Wstęp	3
II.	Diagnoza środowiska i mapa problemów	3 – 5
III.	Zasoby systemu pieczy zastępczej	5 – 6
IV.	Rodzinne formy pieczy zastępczej	6 – 8
V.	Instytucjonalne formy pieczy zastępczej	9 – 11
VI.	Wsparcie usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej	12 – 13
VII.	Tendencje zmian w systemie pieczy zastępczej	13
VIII.	Cele i zadania programu	13 – 18
IX.	Adresaci i realizatorzy programu	18 – 21
X.	Planowane źródła finansowania	21 – 24
XI.	Monitoring i ewaluacja	24

I. WSTĘP

Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim opracowano w oparciu o diagnozę środowiska lokalnego, konsultacje z ośrodkami pomocy społecznej, placówkami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, sądem rodzinnym, instytucjami oświatowymi, poradnią psychologiczno-pedagogiczną i Policją oraz na podstawie sprawozdań z realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w latach 2015-2017.

Po dokonaniu analizy założeń i efektów Programu z lat 2015-2017 uznaje się za zasadne zaplanowanie dalszych działań w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, szczególnie jej rodzinnych form. Głównym celem Programu jest deinstytucjonalizacja systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim, poprzez zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej.

Planowane działania będą się koncentrowały na:

- ograniczeniu liczby dzieci poniżej 10 roku życia, umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- zbliżeniu standardu opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych do warunków istniejących w wielodzietnej rodzinie, poprzez przekształcenie 2 placówek 30 - osobowych w 14 - osobowe;
- promocji rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych i przeszkoleniu zainteresowanych osób;
- podnoszeniu jakości wszystkich form opieki zastępczej;
- tworzeniu systemu pomocy i wsparcia dla rodzin zastępczych.

Opracowany program jest zgodny z założeniami "Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016-2022" oraz z ogólną koncepcją strategii na poziomie województwa a także z kierunkami polityki prorodzinnej państwa. Polski model opieki nad dzieckiem częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.).

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I MAPA PROBLEMÓW

W Powiecie Gryfińskim organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Gryfińskiego Nr 93/2011 z dnia 22 września 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem Dyrektora PCPR Nr 1/2012 z dnia 03.01.2012 r., w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie wyodrębniony został Zespół ds. pieczy zastępczej, w skład którego weszli koordynatorzy pieczy zastępczej, pracownik socjalny, specjaliści pracy z rodziną i psycholodzy. Wyłączono pracowników PCPR zajmujących się świadczeniami od bezpośredniej pracy z rodzinami. Wszystkie w/w zmiany zostały opisane w regulaminie organizacyjnym i statucie PCPR.

W celu osiągnięcia powodzenia w realizacji założonych celów, do współpracy zaproszone zostaną instytucje, placówki oraz organizacje pozarządowe, które w swoich zadaniach statutowych służą pomocą rodzinie i dziecku. Ważnym elementem tego programu jest opracowany harmonogram planowanych działań uwzględniający współrealizatorów tego programu, dając tym samym szansę dla poszczególnych instytucji, placówek i partnerów

społecznych - organizacji pozarządowych na przyłączenie się do realizacji powiatowego systemu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat i jest ona sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Z analizy danych, przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej na koniec 2017 roku wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny i wymagających wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wynosi 131 a liczba dzieci w tych rodzinach 338. Wśród tych rodzin, dla 46 dzieci istnieje wysokie ryzyko umieszczenia w pieczy zastępczej. W większości przypadków nie osiągnęły one jeszcze 10. roku życia, czyli zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powinny trafić do rodzinnych form pieczy zastępczej.

Najczęstszymi problemami, które dominują w rodzinach objętych pomocą asystenta i pozostają w zależności z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej są:

- uzależnienia
- niepełnosprawność rodziców, często intelektualna
- przemoc w rodzinie
- brak kwalifikacji zawodowych i stałej pracy
- niechęć do kształcenia się i zdobycia zawodu
- niezaradność życiowa powiązana z niegospodarnością finansową
- utrwalona latami i pokoleniowo zależność od świadczeń z pomocy społecznej
- zamieszkiwanie daleko od węzłów komunikacji publicznej.

W latach 2015-2017 Policja poinformowała PCPR o 136 przypadkach przemocy domowej, w których stroną poszkodowaną były kobiety i dzieci, doznające przemocy fizycznej czy psychicznej:

w roku 2015 – 50 spraw

w roku 2016 – 56 spraw

w roku 2017 – 30 spraw.

Liczby te utrzymują się na podobnym poziomie od kilku lat, pomimo prowadzonego od 2006 roku programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy, który ukończyło:

w roku 2015 – 11 osób (rozpoczęło 20)

w roku 2016 – 14 osób (rozpoczęło 24)

w roku 2017 – 17 osób (rozpoczęło 25)

Skalę problemu odzwierciedla liczba rodzin znajdujących się pod dozorem kuratora sądowego. Według danych statystycznych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Gryfinie, liczba rodzin dysfunkcyjnych objętych nadzorem kuratora w latach 2015-2017 oscyluje wokół liczby 250 a liczba osób objętych postępowaniem, wokół liczby 770. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że na skutek destrukcyjnego wpływu środowiska rodzinnego, nadal wysoka pozostaje liczba nieletnich pozostających pod nadzorem kuratora (w latach 2015-2017 ok. 120 nieletnich), których sprawy związane są z narkomanią, alkoholem, rozbojami i kradzieżami. Z informacji uzyskanych z Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego w Gryfinie wynika, że Sąd Rodzinny wydał postanowienia w sprawach o demoralizację i umieszczenie w młodzieżowych ośrodkach wychowanych:

w roku 2015 – 17 nieletnich

w roku 2016 – 5 nieletnich

w roku 2017 – 6 nieletnich.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotknięte bezrobociem, niepełnosprawnością, alkoholizmem i przemocą przekazują dzieciom i młodzieży niewłaściwe wzorce, rodzą poczucie bezradności, braku wiary we własne siły

i możliwości zmiany swojej sytuacji życiowej. Korzystanie przez dłuższy czas ze świadczeń pomocy społecznej, które stają się często jedynym źródłem dochodu, uzależnia rodzinę od pomocy i ogranicza jej twórcze myślenie i działanie w kierunku zmiany i poprawy sytuacji życiowej.

Brak motywacji do nauki i pracy ze strony młodzieży pozostającej pod opieką dysfunkcyjnych rodziców o niskich kompetencjach wychowawczych, prowadzi do wkraczania na drogę przestępstw (kradzieże, włamania, handel narkotykami, prostytutka nieletnich) i staje się niejednokrotnie sposobem na łatwe życie. Tworzenie takiego modelu społecznego jest wynikiem braku prawidłowych wzorców w dotkniętej patologią społeczną rodzinie.

W konsekwencji takiego działania, dzieci pochodzące z tych rodzin umieszczane są najczęściej w rodzinach zastępczych spokrewnionych (dziadków lub rodzeństwa) bądź w innych formach opieki instytucjonalnej. Środowisko rodzin zastępczych spokrewnionych często nie daje dzieciom nowego, właściwego wzorca rodziny a jedynie zabezpiecza przed umieszczeniem w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Piecza zastępcza ze swojej natury powinna być czymś tymczasowym oraz krótkotrwałym i stanowić dla dziecka jedynie doraźne miejsce pobytu tj. na czas kryzysu w rodzinie naturalnej.

W celu uniknięcia konieczności izolowania dzieci od rodziców naturalnych i umieszczenia ich w pieczy zastępczej, najbardziej pożądane wydaje się umożliwienie rodzinom potrzebującym wsparcia, łatwego dostępu do specjalistów np. psychologa czy pedagoga oraz nieodpłatne korzystanie z poradnictwa i systemowej terapii rodzinnej oraz korzystanie z pomocy asystenta rodziny czy rodziny wspierającej (instrumenty będące w dyspozycji gminy).

Ponieważ zdarzają się sytuacje, w których nieuniknione jest odizolowanie dziecka od rodziny i zapewnienie mu opieki całodobowej, najbardziej przyjaznym środowiskiem są rodzinne formy pieczy zastępczej. Podążając za kierunkami polityki prorodzinnej oraz wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Powiat Gryfiński winien podjąć działania w zakresie reorganizacji systemu pieczy instytucjonalnej w kierunku rodzinnej pieczy zastępczej.

III. ZASOBY SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

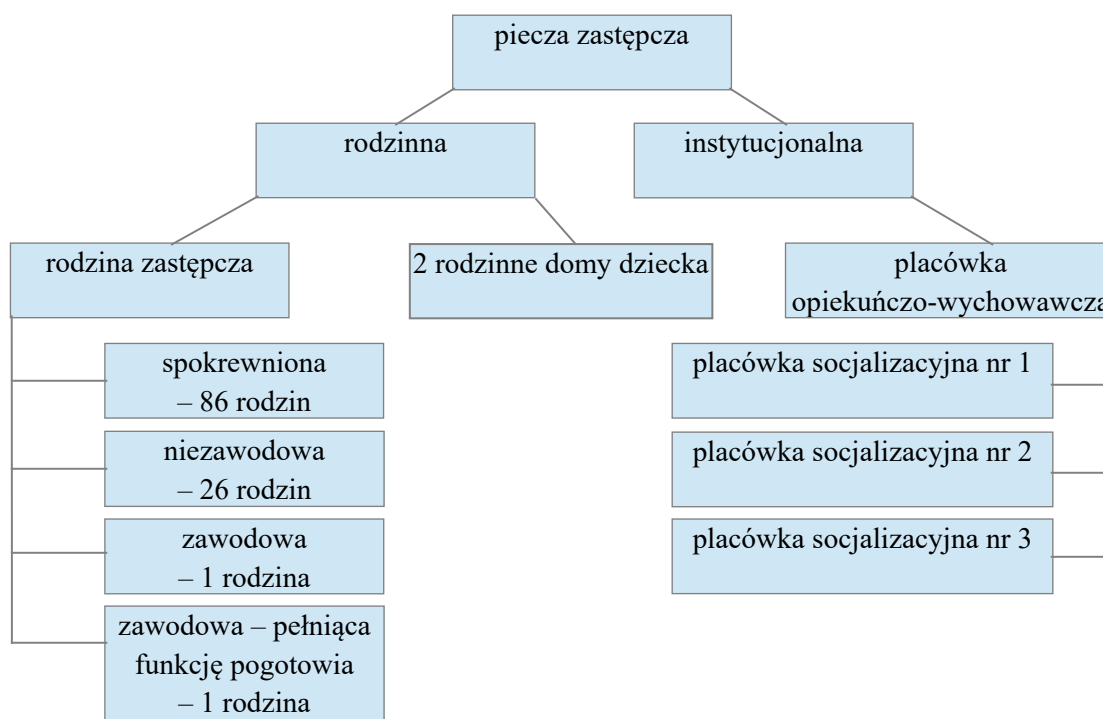
System pieczy zastępczej, to zespół instytucji, osób i działań podejmowanych w celu zapewnienia czasowej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym okresowo opieki i wychowania przez rodziców. Najbardziej pożądaną formą opieki nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców jest rodzina zastępcza, która zapewnia:

- utrzymywanie osobistych kontaktów z rodzicami
- stabilne środowisko wychowawcze
- możliwość kształcenia się i rozwoju uzdolnień dzieci
- pomoc w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Do rodzinnych form pieczy zastępczej zalicza się: rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe (w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego lub specjalistyczne) raz rodzinne domy dziecka.

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie mogą zostać umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego.

Organizacja systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim

Powyższy schemat informuje, że w Powiecie Gryfińskim funkcjonują obie formy pieczy zastępczej tj. rodzinna i instytucjonalna. W ramach rodzinnej pieczy zastępczej posiadamy różne jej formy, poza rodziną zastępczą zawodową specjalistyczną. Natomiast w ramach pieczy zastępczej instytucjonalnej posiadamy 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego. Realizując zadanie opieki nad dziećmi pozbawionymi częściowo lub całkowicie opieki rodziców, odczuwalny jest brak placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego oraz specjalistyczno – terapeutycznego. Najbardziej zasadne byłoby wyłączenie kilku miejsc w placówkach socjalizacyjnych na potrzeby dzieci z niepełnosprawnością lub umieszczanych interwencyjnie. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość łączenia tych funkcji w jednej placówce.

IV. RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na mocy postanowienia Sądu Rodzinnego. **W Powiecie Gryfińskim na dzień 31.12.2017 r., w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 179 dzieci w 117 rodzinach zastępczych.** Wśród wszystkich rodzin zastępczych, 86 to rodziny spokrewnione z dzieckiem. W rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów przebywa 17 wychowanków z Powiatu Gryfińskiego, którzy pozostaną w nich do czasu usamodzielnienia się lub zmiany postanowienia sądu.

W latach 2015-2016 w Powiecie Gryfińskim funkcjonowały 2 rodziny zastępcze zawodowe, pełniące funkcję pogotowia rodzinnego a od 01.02.2017 r. tylko 1 rodzina zastępcza pełni tę funkcję. W rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w tym samym czasie może jednocześnie przebywać 3 dzieci, na dzień 31.12.2017 r. w pogotowiu rodzinnym nie przebywa żadne dziecko.

W latach 2015-2017 w Powiecie Gryfińskim funkcjonowały 3 rodziny zastępcze zawodowe (w tym jedna specjalistyczna), z których jedna została rozwiązana z dniem 01.05.2016 r. a specjalistyczna, została rozwiązana z dniem 09.11.2017 r. Obecnie pozostała

tylko jedna zawodowa rodzina zastępcza, w której przebywa 2 dzieci. W zawodowej rodzinie zastępczej może przebywać jednocześnie 3 dzieci lub osób pełnoletnich kontynuujących naukę.

Od dnia 01.01.2015 r. w Powiecie Gryfińskim funkcjonują dwa rodzinne domy dziecka, które zostały przekształcone zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z zawodowych wielodzietnych rodzin zastępczych. Na dzień 31.12.2017 r. przebywa w nich 16 dzieci. W rodzinnym domu dziecka może przebywać w tym samym czasie łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób pełnoletnich kontynuujących naukę.

W latach 2015-2017 w Powiecie Gryfińskim sąd ustanowił 57 rodzin zastępczych, w tym:

w roku 2015 - 22 rodziny, w których umieszczono 42 dzieci

w roku 2016 - 15 rodzin, w których umieszczono 34 dzieci

w roku 2017 - 20 rodzin, w których umieszczono 34 dzieci.

KOSZTY POBYTU DZIECI W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2015-2017

	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017
Liczba rodzin zastępczych	115	115	117
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	180	187	179
Ogólna kwota świadczeń dla rodzin zastępczych	1.758.324,87	1.571.658,51	1.768.568,20
Rodziny zastępcze spokrewnione			
Rodzaj świadczenia:			
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania	768.478,42	809.493,47	794.256,40
świadczenie jednorazowe na przyjęcie dziecka	3.600,00	2.400,00	-
dofinansowanie do wypoczynku	14.570,00	13.829,95	9.440,00
jednorazowe świadczenie losowe	-	3.000,00	-
Rodziny zastępcze niezawodowe			
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania	431.466,35	427.147,10	449.421,90
świadczenie jednorazowe na przyjęcie dziecka	1.000,00	3.000,00	1.500,00
dofinansowanie do wypoczynku	6.600,00	9.440,00	3.200,00

jednorazowe świadczenie losowe	-	-	3.000,00
Rodziny zastępcze zawodowe			
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania	102.859,30	98.252,63	73.965,41
świadczenie jednorazowe na przyjęcie dziecka	7.100,00	4.600,00	2.300,00
dofinansowanie do wypoczynku	3.800,00	800,00	1.600,00
dofinansowanie do remontu	4.000,00	5.000,00	5.000,00
jednorazowe świadczenie losowe	-	-	-
koszt dotacji za pobyt dziecka cudzoziemskiego	52.082,00	31.167,15	27.375,35
Rodziny zastępcze pomocowe			
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania	2.964,60	3.000,00	-
Rodzinne domy dziecka			
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania	171.047,34	161.099,76	192.520,57
świadczenie jednorazowe na przyjęcie dziecka	9.200,00	4.900,00	7.600,00
dofinansowanie do wypoczynku	7.700,00	3.200,00	6.400,00
pokrycie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego	17.324,66	20.495,60	27.649,33
dofinansowanie do remontu	-	5.000,00	-

Aby stać się rodziną zastępczą, kandydaci muszą przejść odpowiednie szkolenie i otrzymać zaświadczenie o uzyskaniu kwalifikacji. Warunku tego nie muszą spełniać rodziny zastępcze spokrewnione. Organizacją szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe, rodziny zastępcze niezawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, zajmuje się organizator rodzinnej pieczy zastępczej. W latach 2015 -2017 przeszkolono 9 kandydatów na rodziny zastępcze.

Bezpośrednim wspieraniem rodzin zastępczych w środowisku zajmują się koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnieni przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Koordynatorzy zatrudnieni w Powiecie Gryfińskim

Rok	Liczba rodzin zastępczych	Liczba koordynatorów	Potrzeby w zakresie zatrudnienia koordynatorów
2015	115	4	4
2016	115	4	4
2017	117	5	3

Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest niezwykle istotna dla całego systemu pieczy zastępczej. Koordynator pracuje w środowisku i jest w stałym kontakcie z dziećmi umieszczonymi w rodzinie zastępczej oraz osobami pełniącymi funkcje rodziny zastępczej lub prowadzącymi rodzinny dom dziecka. Do zadań koordynatora należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym,
- przygotowywanie planu pomocy dziecku,
- zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

W latach 2015-2017 Powiat Gryfiński, w ramach rządowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy pt. „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” uzyskał dotację na pokrycie części kosztów wynagrodzenia:

w roku 2015 – 4 koordynatorów – 44.400,00

w roku 2016 – 4 koordynatorów – 46.176,00

w roku 2017 – 5 koordynatorów – 96.056,52.

V. INSTYTUCJONALNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Instytucjonalna piecza zastępcza może być sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówki działające w Powiecie Gryfińskim są placówkami opiekuńczo-wychowawczymi typu socjalizacyjnego i organizacyjnie wchodzi w skład Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie. Dysponują łącznie 74 miejscami tj.

1. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 w Chojnie - 30 miejsc
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Chojnie - 14 miejsc
3. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 w Trzcińsku-Zdroju - 30 miejsc.

Wg danych na dzień 31.12.2017 r. w w/w placówkach przebywa 61 wychowanków, w tym 24 wychowanków pochodzi z terenu innych powiatów (Szczecinek, Szczecin, Wałcz, Kołobrzeg, Choszczno) a 37 wychowanków pochodzi z terenu naszego powiatu. Pozostaje jeszcze 13 wolnych miejsc, jednak zgodnie z zaleceniami Wojewody Zachodniopomorskiego, standaryzując pieczę zastępczą instytucjonalną, należy mieć na względzie przede wszystkim dobro wychowanków a co za

tym idzie, dzieci powinny być umieszczane w pieczy zastępczej jak najbliżej miejsca swojego domu rodzinnego. Odległość może znacznie utrudniać utrzymywanie osobistych kontaktów z rodzicami i tym samym powrót do domu. Dystans dzielący rodziny zdecydowanie nie sprzyja tym działaniom.

Kwota dotacji przekazana przez inne powiaty za pobyt dzieci w naszych placówkach opiekuńczo - wychowawczych w ramach zawartych porozumień wyniosła:

w roku 2015 – 1.182.917,99

w roku 2016 – 999.901,65

w roku 2017 – 851.396,54.

W placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów przebywa 3 wychowanków z Powiatu Gryfińskiego, którzy pozostaną w nich do czasu usamodzielnienia się. Kwota dotacji przekazana na ten cel innym powiatom wyniosła:

w roku 2015 – 167.200,00

w roku 2016 – 144.000,00

w roku 2017 – 132.000,00.

W latach 2015 - 2017 Starosta Gryfiński skierował do placówek opiekuńczo-wychowawczych, na podstawie postanowień Sądu Rodzinnego 44 dzieci, z czego 7 pochodziło z innych powiatów. W Powiecie Gryfińskim obserwujemy w ciągu trzech ostatnich lat tendencję spadkową w kierowaniu dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych i w ramach naszych placówek zabezpieczamy wszystkie potrzeby powiatu.

Każda z trzech działających w Powiecie Gryfińskim placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Powiat zapewnia wspólną obsługę ekonomiczno - administracyjną i organizacyjną prowadzonych placówek opiekuńczo - wychowawczych, poprzez centrum administracyjne do obsługi tych placówek. W placówkach opiekuńczo - wychowawczych są umieszczane dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie.

Umieszczenie dziecka poniżej 10. roku życia w placówce opiekuńczo - wychowawczej jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo - wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

W placówce opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego można umieścić w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Do dnia 1 stycznia 2021 r. liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych nie może być wyższa niż 30.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza współpracuje, w zakresie wykonywanych zadań, z sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, rodziną, asystentem rodziny, organizatorem

rodzinną pieczy zastępczej oraz z innymi osobami i instytucjami, które podejmują się wspierania działań wychowawczych placówki opiekuńczo-wychowawczej, w szczególności w zakresie przygotowania dziecka do samodzielnego życia, jeżeli osoby te uzyskają akceptację dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz pozytywną opinię organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Samorząd województwa może prowadzić lub zlecić, prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Wojewoda Zachodniopomorski Decyzją Nr 5/2014 z dnia 22.10.2014r. zezwolił Staroście Myśliborskiemu na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Dębnie. W placówce tej mogą zostać umieszczone dzieci z terenu Powiatu Gryfińskiego, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Wniosek o przyjęcie dziecka należy kierować do ROPS w Szczecinie. Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w w/w placówce w roku 2017 wynosiły 6.274,91 zł.

KOSZTY POBYTU DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2015-2017

Lata:	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017
Liczba miejsc w placówkach	74	74	74
Średnia liczba wychowanków objętych opieką	74	71	67
Liczba osób zatrudnionych w placówce	50	52	52
Ogólny koszt utrzymania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających w Powiecie Gryfińskim	2.276.780,54	2.178.386,44	2.314.226,28
Średni miesięczny koszt utrzymania w placówce	2.735,55	2.607,53	2.578,14

Kierunki polityki prorodzinnej państwa oraz ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakazują podejmowanie działań w zakresie przechodzenia z instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem do różnych rodzinnych form opieki. Zgodnie z tą zasadą skierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy, może nastąpić po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze mają ulegać przekształceniu i podejmować realizację nowych form pracy z dzieckiem i rodziną. Ten kierunek działań ma doprowadzić do przekształcenia dużych placówek opiekuńczo-wychowawczych w małe, maksymalnie czternastoosobowe, dostosowane do potrzeb rozwojowych dziecka.

VI. WSPARCIE USAMODZIELNIONYCH WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Proces usamodzielnienia się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą powinien być oparty na maksymalnej aktywności podopiecznych pod dyskretnym okiem opiekuna. Celem oddziaływań wychowawczych opiekunów, zarówno w rodzinnej jak i w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest dobre przygotowanie dzieci do pozytywnego i bezpiecznego wejścia w dorosłe życie.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zapewnia osobom usamodzielnianym pomoc na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Powiat właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej zapewnia pomoc na zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia oraz pomoc prawną i psychologiczną.

Osoba opuszczająca, po osiągnięciu pełnoletniości rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo - terapeutyczną zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie się i integrację ze środowiskiem. Cele i zadania usamodzielnianych wychowanków wpisywane są w ich indywidualne programy usamodzielnienia.

KOSZTY ŚWIADCZEŃ WYPŁACONYCH USAMODZIELNIONYM WYCHOWANKOM W LATACH 2015-2017

Usamodzielnienia wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych, MOW, MOS			
Rok:	2015	2016	2017
Liczba wychowanków objętych pomocą	30	21	14
Kwota ogółem:	138.226,92	102.351,10	82.372,04
świadczenie na kontynuowanie nauki	96.369,26	71.415,20	54.874,04
świadczenie pieniężne na usamodzielnienie	25.128,00	23.036,00	13.200,00
świadczenie na zagospodarowanie	16.729,66	7.899,90	14.298,00
Usamodzielnienia wychowanków z rodzin zastępczych			
Liczba wychowanków objętych pomocą	36	38	34
Kwota ogółem:	209.578,80	238.608,67	218.363,92
świadczenie na kontynuowanie nauki	192.037,80	209.085,67	171.197,92
świadczenie pieniężne na usamodzielnienie	11.541,00	28.023,00	38.166,00
świadczenie na zagospodarowanie	6.000,00	1.500,00	9.000,00

Osoby usamodzielnione, które opuściły rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą i nie mają zabezpieczonych potrzeb mieszkaniowych, mogą zamieszkać

w mieszkaniu chronionym, na okres niezbędny do usamodzielnienia, maksymalnie do ukończenia 25 roku życia. Warunkiem ubiegania się o mieszkanie chronione jest ukończenie 18 roku życia, kontynuowanie nauki lub podjęcie pracy zawodowej, realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia oraz udokumentowane podjęcie starań o przyznanie mieszkania z zasobów gminnych.

Od 2009 r. w lokalach stanowiących własność powiatu, aktualnie w Chojnie przy ul. Dworcowej 1 oraz w Gryfinie przy ul. Łużyckiej 82, funkcjonują mieszkania chronione dla 6 wychowanków. Zachodzi potrzeba utworzenia mieszkań chronionych dla usamodzielnionych wychowanków z orzeczeniem o niepełnosprawności intelektualnej.

VII. TENDENCJE ZMIAN W SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

W okresie dochodzenia do wyznaczonych standardów w systemie pieczy zastępczej należy spodziewać się trudnych decyzji i wyzwań społeczno-ekonomicznych związanych m.in. z nieodpowiednią liczbą kandydatów do pełnienia roli rodziców zastępczych, brakiem środków finansowych na nowoczesne i bardziej efektywne rozwiązania, niechęcią społeczności lokalnych do otwierania w ich pobliżu różnorodnych punktów opieki nad dziećmi, brakiem odpowiednio przygotowanej kadry, niedostatkami mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych opuszczających pieczę zastępczą itp.

Z uwagi na konieczność zapewnienia stabilnego środowiska wychowawczego dzieciom pozbawionym opieki rodziców oraz zbliżający się czas zakończenia standaryzacji placówek opiekuńczo - wychowawczych pojawiły się tendencje zmian w istniejącym systemie pieczy zastępczej. Niezbędne jest zatem:

- ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych w opiece nad dzieckiem,
- prowadzenie od 2021 roku placówek opiekuńczo-wychowawczych wyłącznie 14-osobowych,
- zwiększenie liczby rodzinnych form pieczy zastępczej (rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka)
- utworzenie systemu pomocy i wsparcia dla rodzin zastępczych
- rozbudowanie systemu motywacyjnego dla osób rozważających możliwość przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej,
- zbudowanie systemu wolontariatu.

VIII. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cele główne:

1. Rozwój systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim z ukierunkowaniem na rodzinne formy pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc dla dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców w rodzinnych formach pieczy zastępczej (rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka).
3. Reorganizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim.
4. Integracja działań gmin i powiatu na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w sposób umożliwiający pozostanie dziecka w rodzinie biologicznej.

Cele szczegółowe:

1. Tworzenie rodzin zastępczych wszystkich typów i rodzinnych domów dziecka.
2. Ustalenie rocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych.
3. Upowszechnianie wiedzy na temat rodzicielstwa zastępczego i pieczy zastępczej poprzez promocję i stworzenie systemu motywacyjnego dla osób rozważających podjęcia się opieki nad dziećmi.
4. Zastępowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej, pieczą rodzinną i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi typu rodzinnego.
5. Organizowanie pomocy w procesie usamodzielniania się wychowanków opuszczających różne typy całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny zastępcze.
6. Tworzenie zintegrowanej sieci poradnictwa rodzinnego, współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Do głównych zadań związanych z rozwojem pieczy zastępczej należy:

- 1) promowanie rodzicielstwa zastępczego;
- 2) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) organizowanie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - grup wsparcia,
 - rodzin pomocowych,
 - specjalistycznego poradnictwa;
- 7) zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą;
- 8) zapewnienie dziecku przyjętemu do pieczy zastępczej przeprowadzenia niezbędnych badań lekarskich, pedagogicznych, psychologicznych oraz terapii;
- 9) obejmowanie rodzin o stażu mniejszym niż dwa lata opieką koordynatora;
- 10) wspieranie rodzin biologicznych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na rzecz powrotu ich dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych;
- 11) zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją do adopcji.

Tworząc powiatowy system pieczy zastępczej należy pamiętać, że najistotniejszą sprawą jest umacnianie rodziny naturalnej. Każda rodzina na skutek narastających problemów związanych z życiem (wielodzietność, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność) może w pewnym momencie potrzebować wsparcia i pomocy. Na taką pomoc powinna zawsze liczyć ze strony instytucji i placówek, które zakresem swojej działalności nastawione są na wspomaganie rodziny.

Nie zawsze jednak taka pomoc jest dostępna, bądź też nie każda rodzina zgadza się na wchodzenie osób postronnych w swoje życie. Doprowadza to do sytuacji, w której osobami szczególnie poszkodowanymi są dzieci. W takich sytuacjach często zachodzi konieczność ingerencji sądu w sprawy rodzinne. Należy jednak pamiętać, że oddzielenie dziecka od rodziców jest zawsze środkiem drastycznym, który powinien być zastosowany tylko wtedy, gdy inne środki zostały wykorzystane lub, gdy dobro dziecka jest zagrożone. Tworząc program rozwoju pieczy zastępczej należy więc przede wszystkim skupić się na podejmowaniu działań zmierzających do wsparcia i zachowania rodziny naturalnej.

Dobierając osoby do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, należy skrupulatnie dokonywać ich weryfikacji, aby uniknąć kwalifikowania do tej roli osób, które w zamiarze podjęcia się tego zadania, widziałyby jedynie osiągnięcie korzyści materialnych. Niezmiernie ważne jest odpowiednie przygotowanie i przeszkolenie kandydatów na rodziców zastępczych. Przeszkolenie to powinno być przeprowadzone przez przygotowane do tego zadania osoby i instytucje: między innymi ośrodki adopcyjne, spełniające wymogi dotyczące odpowiednich kwalifikacji oraz zakresu programowego. Przeszkoleni kandydaci do pełnienia roli rodzica zastępczego powinni otrzymać stosowne świadectwo ukończenia takiego szkolenia. Dysponując odpowiednio przygotowanymi osobami gotowymi do przyjęcia dziecka, można w porozumieniu z Sądem Rodzinnym zmierzać do ograniczania umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i kierować je do innych form opieki, jakimi są: rodziny zastępcze, pogotowia rodzinne. Należy pamiętać, iż nieumieszczenie dzieci w instytucjonalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych a w rodzinnych formach opieki zastępczej, jest bardziej korzystne dla dziecka z psychologicznego punktu widzenia, jak i pod względem ekonomicznym dla powiatu.

Osoby, które wyrażają chęć podjęcia się roli rodziny zastępczej powinny spełniać kilka istotnych warunków:

- przejść wymaganą kwalifikację i przeszkolenie;
- posiadać własne źródło dochodu, żeby pomoc przyznawana na utrzymanie dziecka służyła w całości dziecku i nie była źródłem utrzymania rodziny;
- poddawać się okresowemu ocenianiu przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pod względem zasadności dalszego funkcjonowania oraz poprawności wykonywania powierzonych obowiązków.

W Powiecie Gryfińskim określa się następujące limity nowych rodzin zastępczych zawodowych:

w roku 2018 r. - 2 rodziny zastępcze zawodowe

w roku 2019 r. - 2 rodziny zastępcze zawodowe

w roku 2020 r. - 2 rodziny zastępcze zawodowe

W Powiecie Gryfińskim świadczenia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka regulują n/w przepisy:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.);
- ustawa z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.);
- Zarządzenie Nr 4A/2012 Dyrektora PCPR w Gryfinie z dnia 01.03.2012 r. w sprawie zasad ustalania wysokości wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka działających na terenie Powiatu Gryfińskiego;

- Zarządzenie nr 1/2017 Dyrektora PCPR w Gryfinie z dnia 20 stycznia 2017 r., zmieniające Zarządzenie Nr 4A/2012 Dyrektora PCPR w Gryfinie z dnia 01.03.2012 r. w sprawie zasad ustalania wysokości wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka działających na terenie Powiatu Gryfińskiego;
- Zarządzenie Nr 4B/2012 Dyrektora PCPR w Gryfinie z dnia 01.04.2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad zatrudniania osoby do pomocy, przyznawania dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania, przyznawania świadczeń na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej, przyznawania świadczeń na pokrycie wydatków losowych, przyznawania pomocy na zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych;
- Zarządzenie Nr 10/2017 Dyrektora PCPR w Gryfinie z dnia 4 maja 2017 r., zmieniające Zarządzenie Nr 4B/2012 Dyrektora PCPR w Gryfinie z dnia 01.04.2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad zatrudniania osoby do pomocy, przyznawania dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania, przyznawania świadczeń na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej, przyznawania świadczeń na pokrycie wydatków losowych, przyznawania pomocy na zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych;
- Zarządzenie Nr 6/2012 Dyrektora PCPR w Gryfinie z dnia 30.04.2012 r. w sprawie zasad przyznawania świadczenia rodzinie zastępczej zawodowej i prowadzącym rodzinne domy dziecka, na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym;

oraz:

- Umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej
- Umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej pomocowej
- Umowa na prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Wykaz świadczeń finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

1. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

a. 660 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;

b. 1000 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka;

oraz

c. 500 zł miesięcznie – dodatek wychowawczy.

2. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

3. Rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

4. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługują świadczenia i dodatki określone przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletniości, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, jeśli się uczy.

5. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka

2) świadczenie na pokrycie:

a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo,

b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

6. Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową albo zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą.

7. Środki finansowe, o których mowa w pkt 6, starosta jest zobowiązany przyznać rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej oraz jeżeli potrzeba przyznania tych środków zostanie potwierdzona w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

8. Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

9. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

1) utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinny dom dziecka na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinnym domu dziecka wraz z prowadzącym rodzinny dom dziecka;

2) pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka – do wysokości środków określonych w umowie;

3) pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka – do wysokości środków określonych w umowie.

10. Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2000 zł miesięcznie.

11. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2600 zł miesięcznie.

12. W przypadku gdy rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie sprawuje opieki nad dzieckiem z powodu umieszczenia dziecka w innej jednostce, (SOSW, DPS, MOS, MOW, SOW, hospicjum stacjonarnym, oddziale medycyny paliatywnej, areszcie śledczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym) albo opuszczenia rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka przez ostatnie powierzone dziecko lub osobę, która osiągnęła pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej, nad którymi była sprawowana piecza zastępcza, rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka za okres pozostawania w gotowości do czasu powrotu dziecka z jednostki lub przyjęcia kolejnego dziecka otrzymują wynagrodzenie w wysokości 80% dotychczas otrzymywanego wynagrodzenia.

13. Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż 3 dzieci lub co najmniej jedno dziecko, z orzeczeniem o niepełnosprawności, otrzymuje dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia.

14. Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie.

15. Rodzina zastępcza niezawodowa lub osoby przeszkolone do pełnienia tej funkcji, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej otrzymują miesięcznie świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% kwoty, o której mowa pkt 10.

16. Świadczenia, o których mowa w pkt 14 i 15, przysługują w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka w danym miesiącu kalendarzowym.

IX. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Adresatami powiatowego Programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 – 2020 są:

1. dzieci przebywające w pieczy zastępczej
2. rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka
3. rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
4. usamodzielnieni wychowankowie pieczy zastępczej
5. kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka
6. rodziny zastępcze pomocowe
7. pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych działających w Powiecie Gryfińskim.

Ze względu na fakt, że organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, będzie ono koordynatorem tego programu, jak również jednostką odpowiedzialną za jego monitorowanie i ewaluację.

Zadanie	Realizator	Termin realizacji	Podmioty współpracujące	Wskaźnik
1. Promowanie wśród mieszkańców Powiatu Gryfińskiego tematyki rodzicielstwa zastępczego.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim	liczba spotkań, ogłoszeń w prasie, na stronie internetowej organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i Powiatu Gryfińskiego
2. Organizowanie konferencji na temat rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	jedna konferencja rocznie	stowarzyszenia, urzędy miast i gmin w Powiecie Gryfińskim, sąd	liczba konferencji
3. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	ośrodek adopcyjny, miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim, sąd	liczba kandydatów
4. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	ośrodek adopcyjny, psycholog	liczba kwalifikacji na rodzinę zastępczą
5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	minimum dwa razy w roku	ośrodek adopcyjny	liczba szkoleń
6. Prowadzenie rejestru osób będących rodzicami zastępczymi lub kandydatami na rodziców zastępczych.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	Sąd Rodzinny i Nieletnich w Gryfinie	liczba rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze
7. Określanie rocznego limitu nowych rodzin zastępczych zawodowych.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	raz na trzy lata w programie rozwoju pieczy zastępczej	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim.	liczba zaplanowanych rodzin zastępczych
8. Zawiazywanie rodzin zastępczych wszystkich typów.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim	liczba nowych rodzin zastępczych w danym roku
9. Tworzenie rodzinnych domów dziecka.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	ośrodek adopcyjny	liczba utworzonych domów
10. Zawieranie umów z kandydatami do pełnienia	PCPR	w ramach limitu na dany	miejskie i gminne ośrodki pomocy	liczba zawartych umów

funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka.		rok kalendarzowy	społecznej w Powiecie Gryfińskim	
11. Zatrudnianie osób do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi w rodzinach zastępczych zawodowych i niezawodowych, w których przebywa więcej niż 3 dzieci.	PCPR	niezwłocznie po złożonym wniosku przez uprawnioną do tego rodzinę zastępczą	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim	liczba osób zatrudnionych do pomocy
12. Zatrudnianie osób do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinnym domu dziecka, w którym przebywa więcej niż 4 dzieci.	PCPR	niezwłocznie po złożonym wniosku przez uprawniony do tego rodzinny dom dziecka	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim	liczba osób zatrudnionych do pomocy
13. Obejmowanie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka opieką koordynatora.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim	liczba rodzin objętych opieką koordynatora, liczba koordynatorów
14. Zagwarantowanie liczby koordynatorów zgodnie ze standardem określonym w ustawie o w.r.i.s.p.z.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	specjaliści pracy z rodziną, fundacje i stowarzyszenia zajmujące się pomocą rodzinie	max 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka na 1 koordynatora
15. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji z uwzględnieniem ich potrzeb.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	specjaliści pracy z rodziną, fundacje i stowarzyszenia zajmujące się pomocą rodzinie, ośrodek adopcyjny	liczba szkoleń
16. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	fundacje i stowarzyszenia zajmujące się pracą z rodziną, doświadczone rodziny zastępcze	liczba rodzin pomocowych i grup wsparcia
17. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	centra wolontariatu w gminach	liczba wolontariuszy
18. Udzielanie dofinansowania do wypoczynku dla dzieci poza miejscem zamieszkania.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	biura podróży ośrodki kolonijne, organizatorzy sportu i rekreacji	liczba świadczeń
19. Utworzenie katalogu działań motywacyjnych i wspierających zawodowe rodziny zastępcze	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	organizacje pozarządowe	liczba nowych działań
20. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągłe	specjaliści pracy z rodziną, terapeuci, stowarzyszenia zajmujące się pracą z rodziną	liczba rodzin które skorzystały z porady lub podjęły terapię

21. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	raz na pół roku informowanie sądu o sytuacji dziecka, współpraca ze środowiskiem lokalnym na bieżąco	szkoły, sądy, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne	liczba zespołów ds. okresowej oceny dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej
22. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do adopcji.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągle	ośrodek adopcyjny	liczba dzieci zgłoszonych do adopcji
23. Prowadzenie obsługi rozliczeń w zakresie ponoszenia odpłatności przez gminy za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.	PCPR	zadanie ciągle	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim.	
24. Doskonalenie kadry w CPOW w zakresie podejmowania nowych form pracy z dzieckiem i rodziną z uwzględnieniem pracy asystenta i koordynatora pieczy zastępczej.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	minimum jedno szkolenie rocznie	specjaliści pracy z rodziną, fundacje i stowarzyszenia zajmujące się pracą z rodziną.	liczba szkoleń, liczba osób, które wzięły udział w szkoleniu
25. Przekształcenie dwóch placówek opiekuńczo - wychowawczych 30 – osobowych w 14 – osobowe.	Powiat Gryfiński	do 31.12.2020	zespół powołany przez Zarząd Powiatu Gryfińskiego	liczba placówek powstałych po przekształceniu
26. Zabezpieczenie miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych socjalizacyjnych na potrzeby dzieci z niepełnosprawnością oraz umieszczanych interwencyjnie .	Powiat Gryfiński	do 2020 roku	CPOW w Chojnie, PCPR w Gryfinie	liczba wydzielonych miejsc
27. Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia, poprzez udzielanie różnorodnych form pomocy przewidzianych ustawą oraz poradnictwo i pomoc w pozyskaniu lokali mieszkalnych (umożliwienie tymczasowego pobytu w mieszkaniu chronionym).	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągle	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim, pup, specjaliści pracy z rodziną, fundacje i stowarzyszenia	Liczba wychowanków objętych wsparciem
28. Zbudowanie systemu wsparcia wolontaryjnego w celu wsparcia rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w wypełnianiu swoich zadań.	organizator rodzinnej pieczy zastępczej	zadanie ciągle	miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim, fundacje i stowarzyszenia	liczba wolontariuszy

X. PLANOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program jest finansowany ze środków budżetowych Powiatu Gryfińskiego. Podmioty odpowiedzialne za jego realizację mogą pozyskiwać dodatkowe środki finansowe z administracji rządowej oraz innych źródeł, m.in. ze środków unijnych. Zgodnie z zapisami

ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania.

W związku z powyższym, do podstawowych źródeł finansowania programu należą:

- budżet PCPR
- dotacje celowe z budżetu państwa
- współfinansowanie przez gminy pobytu dzieci w pieczy zastępczej
- środki pozabudżetowe pozyskiwane przy współpracy z podmiotami niepublicznymi
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków MRPiPS oraz EFS POKL.

ZASADY FINANSOWANIA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- 1) wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 2) średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 3) wydatki na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie.

KOSZTY POBYTU DZIECI POCHODZĄCYCH Z TERENU POWIATU GRYFIŃSKIEGO A PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH I PLACÓWKACH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW

Rok	2015	2016	2017
Rodziny zastępcze			
Ogółem:	232.507,16	151.052,18	171.981,72
Placówki opiekuńczo-wychowawcze			
Ogółem:	167.200,00	144.000,00	132.000,00

**DOCHODY Z TYTUŁU POBYTU DZIECI Z INNYCH POWIATÓW
A PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH I PLACÓWKACH
NA TERENIE POWIATU GRYFIŃSKIEGO**

Rok	2015	2016	2017
Rodziny zastępcze			
Ogółem	108.681,39	137.626,00	169.519,11
Placówki opiekuńczo-wychowawcze			
Kołobrzesci	233.575,44	221.720,94	170.430,67
Szczecinecki	133.471,68	126.697,68	124.103,40
Wałecki	489.318,03	440.239,81	324.726,08
Chorzowski	44.851,44	-	-
Gorzowski	4.686,41	-	-
Szczecin	243.647,07	158.372,10	155.129,25
Choszczeński	-	21.196,70	62.051,70
Wejherowski	33.367,92	31.674,42	14.955,44
Ogółem:	1.182.917,99	999.901,65	851.396,54

**ZASADY WSPÓLFINANSOWANIA PRZEZ GMINY
POBYTU DZICKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Od 01.01.2012 r. w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, rodzinnej lub instytucjonalnej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

**WYDATKI POKRYTE PRZEZ GMINY ZA DZIECI PRZEBYWAJĄCE
W RODZINACH ZASTĘPCZYCH I PLACÓWKACH
OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH**

Rok	2015	2016	2017
Rodziny zastępcze			
Gmina			
Gryfino	118.072,63	165.628,93	220.347,80
Mieszkowice	23.742,33	18.852,45	17.399,38
Chojna	34.682,02	35.291,20	40.709,72
Widuchowa	14.644,09	22.333,96	38.874,28
Trzczańsko-Zdrój	18.754,88	28.318,84	28.998,39
Banie	451,35	974,20	4.721,70

Cedynia	19.700,15	24.090,80	23.535,70
Moryń	22.647,10	14.310,83	12.025,20
Stare Czarnowo	705,10	3.945,08	8.648,14
Ogółem:	151.862,46	313.746,29	395.260,31
Placówki opiekuńczo-wychowawcze			
Gmina			
Banie	10.357,51	25.879,89	43.813,85
Cedynia	8.963,26	22.585,74	43.041,43
Chojna	16.346,24	22.461,29	44.716,20
Gryfino	37.260,38	65.242,38	59.494,44
Mieszkowice	10.611,19	43.158,36	82.672,13
Moryń	-	-	1.514,04
Trzcіńsko-Zdrój	-	-	3.077,13
Widuchowa	20.898,00	38.937,24	30.945,24
Ogółem:	104.436,58	218.264,90	307.274,46

XI. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring będzie procesem obserwacji zmian ilościowych i jakościowych pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej. Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie analizy sprawozdań z realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz opinii pracowników instytucji realizujących Program, w celu ustalenia czy zostały osiągnięte ustalone cele.

Ewaluacja Programu będzie prowadzona poprzez analizę:

- planów pomocy dziecku
- indywidualnych programów usamodzielnienia
- ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- opinii dotyczących funkcjonowania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie przedłoży Radzie Powiatu Gryfińskiego sprawozdanie z realizacji Programu oraz udzieli informacji o nowych potrzebach w systemie pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim

Zamierzenia zawarte w niniejszym programie gwarantują utworzenie systemu wsparcia dziecka i rodziny, skierowanego na eliminowanie dysfunkcyjności wychowawczej rodziny, rozwoju poradnictwa specjalistycznego, terapię rodzin, a także poprawę standardu wychowania i opieki w placówkach świadczących opiekę całodobową.